

Maxat med möjligheter

Om du gillar omväxling, problemlösning och att göra saker med händerna är VVS och fastighet ditt program. Du lär dig yrket både i skolan och ute på arbetsplatser, i branscher som finns över hela världen.

"Lärarna ger sig inte förrän man förstår"

Samuel 17 år

93 % nöjda elever när branschen sätter standarden.

Läs mer om Förstklassiga skolor »

Varva skola och 15 veckors praktik med stora chanser till sommarjobb. [Läs mer »](#)

Ett program – mycket framtid

På VVS- och fastighetsprogrammet, Vf-programmet, utbildar du dig till riktiga jobb. Efter första året väljer du bland fyra inriktningar i branscher som behöver folk. När du väljer VVS kommer du dessutom kunna specialisera dig på något av de här yrkena:

VVS-montör

Som rörmokare, eller VVS-montör som det egentligen heter, lär du dig hur värme och vattensystemen i hus funkar och hur allting hänger ihop. Du lär dig sådant som att läsa ritningar, bocka rör, lösa problem och montera värmepannor, bland annat.

Isoleringsmontör

En isoleringsmontör jobbar med att isolera rör och cisterner för att spara energi, stänga ute buller, skydda mot brand och för att bevara värme eller kyla i olika industrier. Det är riktigt viktiga kunskaper för många olika typer av företag. Materiallära är lika viktigt som din förmåga att lösa problem.

Industrirörmontör

Industrirörmontörer är VVS-montörer de luxe. Rören är större, ritningarna mer komplicerade och svetsningen måste hålla för allt. Jobbet är omväxlande, du kommer se flera olika industrier.

Prat och praktik

Alla lär sig på olika sätt, en del genom att nöta skolbänk i 20 år, andra genom att göra saker med händerna. Därför finns det två sätt att gå Vf-programmet på, ett där du går till skolan, hänger med klassen och går på praktik minst 15 veckor under tre år. Väljer du den andra vägen går du som gymnasial lärling ute på arbetsplatser under minst halva skoltiden.

Lärarna ger sig inte

Samuel Hägglund, går i ettan på Vf-programmet

Superkraft: Jag jobbar tills det är klart.

Samuels tips: Sök Vf. Du blir inte uttråkad och det leder till jobb om du sköter dig.

När Samuel kände att han inte trivdes på programmet som han gick på tipsade en kompis honom om Vf. Nu har han bytt och gillar både stämningen i klassen och ämnena. Första året på Vf-programmet har mycket teori, men Samuel tycker inte att det varit för jobbigt.

– Det är en bra blandning på teori och praktik.

Det bästa är att vi tar med oss det vi lärt oss från klassrummet ut i verkstan. Teorin hänger inte fritt för sig själv och då blir det mycket lättare att fatta.

De är 17 elever i Samuels klass och även om alla inte umgås lika mycket med alla är det en skön stämning och ingen är ensam.

– Det är bra att vi inte är så många, då har lärarna verkligen tid för oss. De kan mycket och förklarar på olika sätt tills man förstår. De ger sig liksom inte.

Vf extra allt

Idag fattas det 200 poäng svenska och 100 poäng engelska för att du ska bli högskolebehörig när du går Vf-programmet. Läser du in den allmänna högskolebehörigheten under din gymnasietid har du ännu större valmöjligheter när du går ut plagget.

Antingen kan du kombinera dina individuella poäng med en utökad studieplan eller så kan du läsa in alla 300 poäng som utökat studieprogram. Det viktiga är att du vet att skolan är skyldig att ge dig möjlighet att bli grundläggande högskolebehörig.

Det svåra är att komma igång

William Kingler, går i trean på Vf-programmet.

Superkraft: De teoretiska ämnena, jag har ganska lätt att lära. **Williams tips:** Visar du att du är intresserad blir du bättre bemött

---

William har checklistan för den närmsta tiden klar: Studenten – körkort – lärlingsplats – branschprov. För tre år sedan var det annorlunda.

– Det enda jag visste när jag slutade nian var att jag inte ville plugga typ Sam eller något teoretiskt. När en polare sökte Vf halkade jag med. Det är mer teori än jag trodde, men den har verkligen med

yrket att göra. På sätt och vis lär man sig teorin genom att stå i verkstan och fixa.

Allt kan man inte lära sig i verkstan och Vf-programmet ger inte automatiskt högskolebehörighet. William och flera av hans klasskamrater har läst in de extra kurserna på skolan.

– Så farligt var det inte. Skolan ordnade kurserna vilket var bra för mig eftersom jag har svårt att komma igång på egen hand, men själva kurserna tycker jag var väldigt lätta.

Abdulla Alkinany, går i tvåan på Vf-programmet
Superkraft: Jag är social och bra på bollsporter
Abdullas tips: Försök att ha många handledare och lär dig deras sätt att jobba.

Ut i verkligheten

Under dina tre år på Vf-programmet kommer du ha minst 15 veckors arbetsförlagt lärande, APL. APL är ett tråkigt namn på något riktigt bra. Tillsammans med en framtida kollega kommer du lära dig hant-

verket på plats och testa yrket på riktigt för första gången. Du kommer ställas inför samma problem som handledaren, hjälpa till att lösa dem samtidigt som du får in en fot på arbetsmarknaden.

Det jag gör ska hålla

Abdulla är inne i sin första praktikperiod och gillar att testa skolans teori ute i verkligheten.

– Första dagen var jag nervös och trodde att jag inte kunde någonting. Jag fick gå bredvid handledaren och bara kolla vad han gjorde. Ganska snabbt gav de mig småjobb att göra som blev större och svårare när de märkte att jag klarade dem.

Klassen är på praktik halva veckan och har lektioner i skolan resten av tiden. Det gör att de inte förlorar sammanhållningen under praktiken.

– Vi är 16 i klassen, alla pratar med alla och hjälper varandra. En annan sak som är bra med Vf är att lärarna verkligen bryr sig, de tar det lugnt och väntar in oss. Det är skönt, speciellt eftersom teorin är ganska tung ibland.

I trean blir det ännu mer praktik med färre kärnämnen och mer fokus på VVS-ämnena.

– För mig är det viktigaste att det jag gör håller, men också att det blir snyggt. Snygga svetsningar, bra kopplingar och smarta lösningar, det kräver övning. Verkstan är det perfekta stället för det.

Det bästa är gott nog

Skolan ska förbereda dig inför arbetslivet och vi i VVS-branschen vill att du ska vara så redo som möjligt när du kommer ut. Sedan 2010 kan skolor som har Vf-programmet ansöka om att bli Förstklassiga hos VVS-Branschens Yrkesnämnd. Varje år får skolan, lärarna och eleverna svara

på frågor om undervisningen, lokalerna och trivsel – allt för att vi ska veta att utbildningen är bra. Kraven är höga och de ger resultat. Elever på Förstklassiga skolor trivs bättre och fler klarar branschprovet på första försöket än elever från andra skolor.

FÖRSTKLASSIG SKOLA
REKOMMENDERAS
AV VVS-BRANSCHENS
YRKESNÄMND

Explosioner av stolthet och mäktigt lugn

David Callemo, lärare på Vf-programmet

Superkraft: Jag har en förståelse för hur det är att vara tonåring. **David's tips:** Vf ger en bra bottenplatta att bygga vuxenlivet på.

I två år har David delat sina veckor mellan branschen och klassrummet. I skolan gillar han den tydliga kopplingen mellan hans insats och elevernas reaktioner. David är lärare i Vf-ämnena, frågar du honom vad det innebär kanske svaret förväntar.

– Jag lär ut hantverket; svetsning, rörböjning och packningar förstås. Men det jag vill väcka hos

eleverna är nyfikenhet. Genom att jag har bra med tid för varje elev finns jag ofta där tills hon/han fattar och kan fånga upp intresset direkt.

Enligt David faller polletten ner på olika sätt beroende på om det sker under teorin eller praktiken.

– Man lär på olika sätt, på Vf-programmet går vi först igenom momentet i klassrummet och sedan får man träna i verkstan. När eleverna fattar i klassrummet liksom exploderar de av stolthet. I verkstan är det annorlunda när klassen förstår, det sänker sig ett lugn över rummet, det känns mäktigt.

Vad händer sen?

Vf-programmet är första steget som ger dig grunderna till yrket. För att bli en fullfjädrad hantverkare krävs praktisk erfarenhet, så steg två är lärlingstiden. När du går som lärling under ett par år får du betalt

samtidigt som du har en handledare som ansvarar för dig och ser till att du lär dig allt det du behöver. När din handledare och du känner att du är redo är det dags för steg tre, branschprovet så att du blir certifierad.

Bygg nätverk på praktiken

Pär Eriksson, Handledare sedan 12 år

Superkraft: Jag är en lagspelarare och relativt snabb när jag jobbar. **Pärs tips:** Kom i tid, det visar att du är intresserad

---

Pär är aktiv inom facket och jobbar med praktikant- och lärlingsfrågor, därför är det självklart för honom att vara handledare.

– Dels vill jag betala tillbaka, jag gick själv som lärling en gång i världen. Praktiken och lärlingstiden är också ett bra tillfälle att fostra framtida kollegor. Dessutom är det kul när gamla praktikanter kommer fram och berättar hur viktig

praktiken var för dem, även om de jobbar med något helt annat idag.

Att praktiken leder till jobb är bra, gäller det redan i skolan?

– Absolut om vi har uppdrag. En bra praktikant kan jobba extra på alla lov. Efter studenten brukar de praktikanter som visar intresse få jobba under sommarlovet så beslutar vi om lärlingsplatsen till hösten. Men det gäller att vi har jobb. Därför tycker jag att det är bra att man praktiserar på flera ställen i plugget. Det ger ett större nätverk och fler möjligheter till jobb.

Lön för mödan

Du avslutar din utbildning med branschprov.* Det är här du visar hela branschen vad du går för. Provet har både teoretiska och praktiska moment och det är lika viktigt att du kan läsa ritningar och planera ditt

arbete som att du kan svetsa som en gud. Certifikatet är värt all möda, med det får du högre lön, du har lättare att byta jobb och, framförallt, kommer du för alltid ha ett bevis på att du kan ett riktigt yrke.

*Det finns branschprov för VVS- och isoleringsmontörer. Ska du bli industrirörmontör intygar företaget dina kunskaper.

Certet ger mer i lön

Mathilda Chrisdotter, VVS-lärling

Superkraft: Lätt att lära genom att lyssna och se.

Mathildas tips: Utnyttja tiden i skolan, visa intresse både där och på praktiken

Mathilda tog studenten från Vf-programmet förra året och har gått som lärling sedan dess. Målet är att bli certifierad VVS-montör och både hon och hennes handledare jobbar stenhårt mot det. För Mathilda är det självklart att göra branschprov och målet är att klara det på första försöket.

– Om jag inte gör det kommer jag gå som lärling resten av livet, med certet får jag bättre betalt och

lättare att byta jobb. Fast jag är lite nervös, det är mycket att plugga.

Mathilda går som lärling på firman där hon praktiserade i skolan och hon tycker att det är skillnad på praktik och lärlingstid.

– Först och främst får man betalt som lärling, det är trevligt. Det är friare, som praktikant går man bredvid en handledare mycket mer. Som lärling sätter han igång mig och sedan löser jag uppgiften själv. Som lärling får man göra massor samtidigt som ingen förväntar sig att man kan allting. Man får göra en del skitgöra också, men det hör till. Men

när jag fått certet har jag mycket att välja på. Vem vet, kanske pluggar jag till VVS-ingenjör eller blir chef, det verkar vara kul att få bestämma.

Så många val – så lite liv

Fram tills nu har det varit ganska enkelt. Staten och dina föräldrar har bestämt vilken skola du ska gå i och vilka ämnen du ska läsa. Inte så kul alltid, men enkelt.

Nu är det din tur att välja – ämnen, inriktning, program och skola. I samma ögonblick om du väljer har du valt bort allt annat – eller?

Vi i VVS-branschen vet att människor utvecklas, tröttnar på en del och blir nyfikna på annat. Genom att varva teori med praktik och ha olika inriktningar på programmet kan du fortsätta utvecklas och pröva samtidigt som du lär dig ett riktigt yrke.

Må så gott.

VVS-Branschens
Yrkesnämnd

08-564 854 30
kontakt@vvsyn.se
www.vvsyn.se